

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: B. V.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 13. 12. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 13. 12. 2024 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce byl v roce 2021 shledán invalidním ve třetím stupni. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 16. 9. 2024 žalovaná snížila žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invaliditu druhého stupně. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce poklesly o 60 %. Podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě jedná o Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

invaliditu druhého stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Namítl, že jeho zdravotní stav se stále zhoršuje. Měl nejen problémy s koleny, ale také problémy s páteří. Posudkový lékař učinil závěr o jeho zdravotním stavu, aniž by ho viděl. Žalobce nebyl schopen výkonu žádné výdělečné činnosti. Měl tedy za to, že mu i nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Žalovaná o námitkách rozhodla tak, že své předchozí rozhodnutí změnila: od 6. 2. 2025 snížila žalobci výši jeho invalidního důchodu, a to z invalidity třetího stupně na invaliditu prvního stupně. V řízení o námitkách nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl A (Artropatie), položku 1b (Osteoartróza; středně těžké postižení, s funkčně významným postižením dvou a více velkých/nosných kloubů nebo s funkčně významným omezením většiny malých kloubů rukou nebo nohou, zachovány pohybové schopnosti, snížení celkové výkonnosti, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi nebo s využitím kompenzačních mechanismů nebo prostředků) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 20–35 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici daného rozmezí. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy činí 35 %, což podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě prvního stupně.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Posudkový lékař podrobněji nezkoumal jeho zdravotní stav, s jeho závěry tedy žalobce nesouhlasil. Žalobce ani nebyl přizván na posudkové jednání. V současné době žalobce není schopen výkonu žádné výdělečné činnosti z důvodu značných pohybových potíží, které doprovází silné bolesti a špatný psychický stav.
4. Žalovaná považovala žalobu za nedůvodnou. Vycházela z posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplývá, že je žalobce invalidní v prvním stupni. Žalovaná považovala posudek za úplný, celistvý a přesvědčivý. S ohledem na námitky žalobce navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)]

7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce. Tento postup navrhla i žalovaná.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 50 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XIII, oddíl E, položka 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy že se jedná o bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének funkční poruchu po polytraumatu s mnohočetnými poúrazovými následky se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–40 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise zvolila na horní hranici uvedeného rozmezí a vzhledem k dalšímu postižení žalobce zvýšila tuto hodnotu o 10 % podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Celkově tedy míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den jednání Institutu posuzování zdravotního stavu v prvním stupni, tedy 12. 6. 2024. Platnost stanovila do 30. 4. 2026.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

11. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého stavu není schopen výkonu fyzicky těžké práce, práce spojené s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucených neměnných polohách (sed, stoj), práce spojené s dlouhou chůzí po nerovném terénu, práce v nepříznivých klimatických podmínkách (vlhko, chlad, průvan). Žalobce je schopen výkonu fyzicky lehčí práce s možností střídání poloh sed-stoj. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce. Soud tedy posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci nic nenamítli.
12. Pro úplnost soud uvádí, že žalobce nebyl přítomen jednání posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Posudková komise může určit, kdy je přítomnost pojištěnce při jednání potřebná (§ 16a odst. 4 a 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Pokud však neshledá, že není přítomnost pojištěnce na jednání potřeba, vychází při určování poklesu pracovní schopnosti ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření (§ 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). Jinými slovy, posudkové zhodnocení se provádí především na základě zdravotnické dokumentace. Pokud je tato dokumentace dostatečná, není osobní účast posuzovaného nezbytná (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Ads 337/2016-33 ze dne 22. 6. 2017, odst. 10 a násl.)
13. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 50 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách.

IV. Závěr

14. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce je invalidní v prvním stupni, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
15. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita druhého stupně žalobci vznikla ke dni 12. 6. 2024 a trvá do 30. 4. 2026** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
16. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Podle obsahu mu však žádné nevznikly. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 14. července 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.